

KAZAN TATARİSTAN CUMHURİYETİ SİVİL TOPLUMUN TARİHİ MEDENİ MİRASIN KORUNMASINDA ROLÜ¹

G. R. Gaynuddinova

Globalleşme sürecinin bütün hızıyla gittiği ve halkların kültürel farklılıklarının ve kimlik değerlerinin ayarlandığı şimdiki zamanda ananevi kültürün muhafazası sosyal, kültürel, ekonomik ve politik önem taşımaktadır. Tataristan Cumhuriyetinde yaşayan halkların manevi mirası da Rusya'daki halkların manevi mirasının bölünmez parçası olarak devlet tarafından korunmalı ve tebliğ edilmelidir. Rusya Federasyonu Devlet Konseyinin 2006'daki özel toplantısı halkların manevi mirasının muhafazasının vazifelerini belirlemiştir. Devlet Konseyinin kararı esasında Rusya'nın bir çok bölgelerinde yerel hükümetler de (Altay, Tuva, Hakasya vb cumhuriyetlerde) uygun karar ve kanunlar kabul etmişler, bir çok bölgelerde ise (Krasnodar, Belgorod, Vologda, Tver, Ryazan, Tomsk, Pskov vb bölgelerde) manevi mirasın geliştirilmesi ile ilgili programlar icra edilmektedir. Şimdi Tataristan'da 6 halk yaşamaktadır. Tatarlar, Udmurtlar, Çuvaşlar, Mariler, Mordvalar ve Ruslar. Ama maalesef Rusya halklarının manevi mirası ile ilgili elektronik Kataloglar bu halkların hiç birinin adı geçmemektedir. Bu halkların manevi mirasının tesbiti yapılmalı ve kayda dahil edilmelidir. Köylerde sosyal kültürel alt yapının geliştirilmesi çok önemlidir. Bu yönde cumhurbaşkanı Rustam Nurgali oğlu Minnihanovun şahsi gayretlerinin önemli sonuçları görülmektedir. 2012 yıldan başlayarak köylerde kültür evlerinin inşaatı özel devlet programı olarak icra edilmektedir. Bugün, Rusya'nın tüm bölgelerinde etnoturizm sahasında projeler oluşturulmaktadır. 27-28 Eylül 2012 Rusya Federasyonu kültür Bakanlığı etnoturizmin geliştirilmesinde ananevi medeniyet abidelerine dikkatin önemini ileri çeken proje kabul etmiştir. Çok uluslu Tataristan Cumhuriyeti için burada ta eski zamanlardan

¹ Bu makale, 11-13 Mayıs 2014 tarihinde Eskişehir'de düzenlenen 'Türk Dünyası Sivil Toplum Zirvesi' nde bildiri olarak sunulmuştur

yaşamakta olan halkların kültür ve medeniyetinin derk edilmesine hizmet eden etnoturizmin gelişmesinin büyük önemi vardır. Bu açıdan Tataristan kültür Bakanlığının 31 Ekim 2013 tarihinde özel olarak etnoturizm meselelerine ait kurulu toplantısını büyük bir olay gibi hatırlamak gerekir. Tahta toplantısı bir takım önemli tavsiye ve kararlar aldı, karar verildi. Tataristan Cumhuriyeti halklarının manevi kültür mirasının muhafazası, hakkında kanun tezkiresi ve Tataristan Cumhuriyeti halklarının gayri maddi kültür anıtlarının listesi hazırlansın. Tüm listelenen resmi karar ve kanunlar çok sayıda devlet müesseselerinin birlikte faaliyetlerini düzenlemektedir. Özellikle de köylerde kültürel altyapının geliştirilmesi açısından büyük işler görülmektedir. Rusya Federasyonu cumhur başkanının 26.12.2006 tarihli emrine uygun olarak Devlet Konseyinin hazırladığı, ve RF Kültür Bakanlığının RF halklarının gayri maddi kültürel yapıların muhafazası hakkında 2009-2015 Yılları için kabul edilen Devlet kavramına kastedildiği gibi bu yapıların listesi 2009 yılının aralık ayında tamamlanmış, bu işi Milli Enformasyon-Kütüphane Merkezi ve Rus Devlet Halk yaratıcılığı Evi birliktelikde sona erdirmiş, Rusya Federasyonu halklarının kültürel yapıların elektronik listesi tertip edilerek sonradan Birleşik Milletlere verilmiştir. 2014 yılı Nisan ayında Tataristan Cumhuriyeti milli kültürün gelişmesi Merkezinde,, Volgaboyu halklarının gayri maddi kültürel anıtlar konusunda seminer gerçekleştirildi. Bu Seminerde bazı önemli dersler çıkarılmaktadır Kayıt altına alınmış gayri maddi kültür unsurlarının belgelendirilmesi sisteminin esasları, Gayri maddi kültür mirasının muhafazasının normatif hukuki tabanı, Volgaboyu halklarının Gayri maddi kültür mirasının izleme prensipleri, Volgaboyunda aile geleneklerinin izlenmesi, Volgaboyu halklarının kutsal yerlerinin ve ibadet ocaklarının izlenmesi, Volgaboyu halkların dans sanatının izlenmesi Volgaboyu halklarının şarkılarının kayıt altına alınması ve başkaları. 2014 yılı boyunca Tataristan Cumhuriyeti halklarının kültürel eğlence mirasının buna benzer izleme derleme yapılması da planlaştırılmıştır.